

Perlindungan Alam Sekitar terhadap Sumber Air Daratan bagi Kesejahteraan Kualiti Hidup Pengguna melalui Undang-Undang Tort: Tumpuan kepada Aspek Kecuaian

*(Environmental Protection Towards Freshwater
Resources for Consumer Quality of Life with Tort Laws:
Special Focus on Negligency)*

**Muhammad Rizal Razman, Sakina Shaik Ahmad Yusoff,
Shamsuddin Suhor, Rahmah Ismail, Azimon Abdul Aziz &
Kartini Aboo Talib @ Khalid**

Abstrak

Sumber air daratan sering kali terdedah kepada perubahan. Tekanan yang dihadapi terhadap sumber air daratan akibat aktiviti manusia sendiri sejak dahulu sehinggalah sekarang bukan hanya memberi ancaman kepada sumber air daratan dan persekitarannya tetapi juga mempengaruhi kesejahteraan kualiti hidup penggunanya. Hal ini mampu ditangani melalui undang-undang tort. Undang-undang tort ini boleh dibahagi kepada beberapa bahagian termasuklah aspek kecuaiian, kacauganggu, pencerobohan dan tanggungan keras. Sehubungan dengan itu, artikel ini memberi tumpuan khusus terhadap penggunaan undang-undang tort tumpuan kepada aspek kecuaiian di dalam hal yang berkaitan dengan perlindungan alam sekitar terhadap sumber air daratan bagi kesejahteraan kualiti hidup penggunanya. Artikel ini juga mengenalpasti kes dan tindakan yang berkaitan dengan perlindungan alam sekitar terhadap sumber air daratan menerusi undang-undang tort tumpuan kepada aspek kecuaiian di Malaysia. Akhir sekali, artikel ini membincangkan mengenai undang-undang yang tersebut di atas sebagai instrumen untuk perlindungan alam sekitar terhadap sumber air daratan yang baik berdasarkan kepada keperluan setiap pengguna untuk melindungi hak dan kepentingan mereka daripada dicemari oleh gangguan pencemaran.

Kata kunci Alam Sekitar, Sumber Air, Kualiti Hidup, Undang-undang

Abstract

Fresh water water resources are prone to change. Pressures on water resources are increasing mainly as a result of human activities and until now not only threatening fresh water resources and environment but it also affect the quality of life and prosperity to

the end users. This can be addressed by using Tort law. Tort law is divided into several sections, including aspects of negligence, nuisance, trespasses and hard liabilities. This paper discusses specifically on the use of Tort law and focuses on the aspect of negligence in relation to the environmental protection of fresh water resources for the well-being and quality of life of end users. This paper also identifies cases and actions related to environmental protection of fresh water resources through the use of Tort law by focusing on the aspect of negligence in Malaysia. Finally, this paper touches the above mentioned laws as an instrument for environmental protection of fresh water resources based on the end user requirements to protect their rights and interests from being interfered by pollution.

Keywords Environment, Water Resources, Quality of Life, Laws

PENGENALAN

Sumber air daratan perlu diberi perhatian, dijaga dan diuruskan dengan baik untuk menjamin mutu kualiti hidup pengguna kepada sumber air berkenaan. Sehubungan dengan itu, hanya dengan adanya pengurusan persekitaran sumber air daratan yang berkesan, baharulah dapat dipastikan penjagaan sumber air daratan yang sempurna serta baik malah memberi kesejahteraan kepada kualiti hidup pengguna. Menurut Jamaluddin (2001) pengurusan persekitaran termasuklah pengurusan persekitaran sumber air daratan yang boleh dibahagikan kepada dua iaitu pengurusan melalui kaedah bukan perundangan dan pengurusan melalui perundangan.

Pengurusan melalui kaedah bukan perundangan termasuklah menerusi garis panduan-garis panduan, kod amalan, pemantauan, perancangan, dasar awam, pendidikan dan penyelidikan serta pembangunan (Jamaluddin 2001). Manakala pengurusan melalui perundangan pula boleh dibahagikan kepada dua bahagian iaitu pengurusan persekitaran menerusi undang-undang awam dan pengurusan persekitaran menerusi undang-undang persendirian (Ball & Bell 1995; Muhammad Rizal 2002).

Sepertimana dinyatakan, pengurusan menerusi perundangan di Malaysia secara amnya boleh dibahagikan kepada dua klasifikasi iaitu 'Undang-Undang Awam' dan 'Undang-Undang Persendirian'. Undang-undang yang diklasifikasikan sebagai undang-undang awam adalah undang-undang yang mentadbir dan mengawalselia hubungan di antara sesebuah negara dan seseorang individu atau sekumpulan individu-individu. Manakala undang-undang yang diklasifikasi sebagai undang-undang persendirian pula adalah undang-undang yang mentadbir dan mengawalselia hubungan diantara seseorang individu atau sekumpulan individu-individu dan seseorang individu atau sekumpulan individu-individu yang lain (Beatrix & Wu 1991).

Undang-undang jenayah adalah contoh bagi undang-undang awam di Malaysia. Undang-undang jenayah adalah undang-undang yang menerangkan dan menetapkan kesemua ketinggalan perbuatan dan perbuatan yang dianggap sebagai jenayah. Sesiapa sahaja yang disyaki melakukan sesuatu ketinggalan perbuatan jenayah atau perbuatan jenayah, maka Pendakwa Raya iaitu Peguam Negara mewakili negara Malaysia akan membawa pertuduhan jenayah berkenaan ke mahkamah untuk dibicarakan. Kes undang-undang jenayah ini adalah diantara "Pendakwa Raya" iaitu pihak yang mewakili negara Malaysia lawan "Tertuduh atau Tertuduh-Tertuduh" iaitu seseorang individu atau

sekumpulan individu-individu yang dituduh melakukan perbuatan jenayah berkenaan (Muhammad Rizal & Syahirah 2001a). Berdasarkan kepada perbincangan ini, undang-undang jenayah merupakan suatu undang-undang yang mentadbir dan mengawalselia diantara sesebuah negara dan seseorang individu atau sekumpulan individu-individu. Sehubungan dengan itu, undang-undang jenayah ini diklasifikasikan sebagai undang-undang awam (Muhammad Rizal 2002).

Manakala undang-undang Tort pula adalah contoh bagi undang-undang persendirian di Malaysia. Undang-undang Tort adalah undang-undang yang memberikan penekanan akan tanggungjawab kepada seseorang individu atau sekumpulan individu-individu supaya memastikan ketinggalan perbuatan dan perbuatan mereka itu tidak akan merugikan dan/atau mencederakan seseorang individu atau sekumpulan individu-individu yang lain. Kegagalan mematuhi tanggungjawab ini menyebabkan seseorang individu atau sekumpulan individu yang mengalami kecederaan, kerosakkan dan/atau kerugian bolehlah membawa tuntutan berkenaan ke mahkamah terhadap pihak yang gagal mematuhi tanggungjawab berkenaan. Tuntutan di bawah undang-undang tort ini pula, adalah di antara “Plaintif” iaitu pihak yang menuntut dan “Defendan” iaitu pihak yang kena tuntutan (Muhammad Rizal & Syahirah 2001a, 2001b). Berdasarkan kepada perbincangan di atas, undang-undang Tort merupakan suatu undang-undang yang mentadbir dan mengawalselia diantara seseorang individu atau sekumpulan individu-individu dan seorang individu atau sekumpulan individu-individu yang lain. Sehubungan dengan itu, undang-undang Tort ini diklasifikasikan sebagai undang-undang persendirian (Muhammad Rizal 2002).

UNDANG-UNDANG AWAM DAN PERSENDIRIAN DALAM KONTEKS PENGURUSAN PERSEKITARAN SUMBER AIR DARATAN

Undang-undang awam dan persendirian memainkan peranan yang amat penting dalam konteks pengurusan persekitaran sumber air daratan. Perkembangan undang-undang ini adalah untuk memastikan kesejahteraan kualiti hidup pengguna sumber air daratan dinikmati, yang mana hal sedemikian bukanlah hanya terletak kepada undang-undang awam sahaja tetapi juga merangkumi undang-undang persendirian (Ball & Bell 1995). Antara undang-undang awam yang memberi penekanan terhadap pengurusan persekitaran bandar di Malaysia adalah seperti berikut :

1. Undang-undang kualiti alam sekeliling menerusi Akta Kualiti Alam Sekeliling, 1974 (Akta 127).
2. Undang-undang jalan, parit dan bangunan menerusi Akta Jalan, Parit dan Bangunan, 1974 (Akta 133).
3. Undang-undang perancangan bandar dan desa menerusi Akta Perancangan Bandar dan Desa, 1976 (Akta 172).
4. Undang-undang kerajaan tempatan menerusi Akta Kerajaan Tempatan, 1976 (Akta 171).
5. Undang-undang tanah menerusi Kanun Tanah Negara, 1965 (Akta 56).
6. Undang-undang perlindungan hidupan liar menerusi Akta Perlindungan Hidupan Liar, 1972 (Akta 76).

7. Undang-undang hutan menerusi Akta Perhutanan Negara, 1984 (Akta 313).
8. Undang-undang jenayah menerusi Kanun Kesiksaan (Akta 574).

Sumber: Modifikasi dari Muhammad Rizal (2002)

Kesemua undang-undang yang dinyatakan merupakan undang-undang yang diklasifikasikan sebagai undang-undang awam kerana undang-undang tersebut adalah undang-undang yang mengawalselia dan mentadbir hubungan di antara negara Malaysia dan seseorang individu atau sekumpulan individu-individu.

Manakala undang-undang persendirian di Malaysia yang memainkan peranan yang penting di dalam konteks memastikan kesejahteraan kualiti hidup pengguna sumber air daratan dinikmati, antaranya ialah undang-undang tort. Undang-undang tort ini pula boleh dibahagikan kepada beberapa bahagian. Ianya merangkumi aspek tanggungan keras, kacauganggu, pencerobohan dan kecuaiian. Ini berdasarkan kepada hak-hak, tindakan-tindakan dan remedi-remedi yang dibuat oleh pihak menuntut yang mengalami kecederaan, kerosakkan dan/atau kerugian.

Justeru, artikel ini membincangkan dan memberi fokus mengenai penggunaan undang-undang tort dengan tumpuan kepada aspek kecuaiian dalam menangani masalah pencemaran di Malaysia bagi memastikan kesejahteraan kualiti hidup pengguna sumber air daratan dinikmati.

PERUNTUKAN PERUNDANGAN DI MALAYSIA DALAM HAL EHWAL UNDANG-UNDANG TORT TUMPUAN KEPADA ASPEK KECUAIAN

Di Malaysia, tiada peruntukan dalam statut yang dikhaskan untuk mengawalselia dan mentadbir undang-undang tort tumpuan kepada aspek kecuaiian secara spesifik. Sehubungan dengan itu, Akta Undang-Undang Sivil, 1956 (Akta 67) akan digunapakai. Di dalam seksyen 3 Akta Undang-Undang Sivil, 1956 (Akta 67) memperuntukkan bahawa: “ 3(1) Save so far as other provision has been made or may hereafter be made by any written law in force in Malaysia, the Court shall:

- a. in West Malaysia or any part thereof, apply the common law of England and the rules of equity as administered in England on the 7th day of April 1956;
- b. in Sabah, apply the common law of England and rules of equity, together statutes of general application, as administered or enforced in England on the 1st day of December, 1951;
- c. in Sarawak, apply the common law of England and rules of equity, together statutes of general application, as administered or enforced in England on the 12nd day of December, 1949. Provided that the said common law, rules of equity and statutes of general application shall be applied so far only as the circumstances of States of Malaysia and their respective inhabitants permit and subject to such qualifications as local circumstances render necessary.”

Berdasarkan kepada peruntukan dalam seksyen 3 Akta Undang-Undang Sivil, 1956 (Akta 67) di atas, jelas di sini bahawa, apabila sesuatu perkara undang-undang itu, tiada di dalam Statut di Malaysia, maka Undang-Undang Inggeris akan digunakan di Malaysia tertakluk kepada syarat penyesuaian jika keadaan tempatan memerlukannya (Wu 1987). Sehubungan dengan itu, undang-undang tort tumpuan kepada aspek kecuaiian di Malaysia adalah berdasarkan dan berasaskan kepada Undang-Undang Inggeris.

Aspek Kecuaian dan Undang-Undang

Menurut definisi yang diberikan oleh Lord Wright dalam kes *Loughelly Iron & Coal v M'Mullan* [1934] AC 1, 25:

“Negligence means more than heedless or careless conduct. It properly connotes the complex of duty, breach and damage thereby suffered by the person to whom the duty was owing.”

Berdasarkan kepada definisi di atas, jelas menunjukkan bahawa, kecuaiian merupakan suatu perbuatan yang melebihi dari suatu perbuatan kelalaiian dan perbuatan yang tidak berhati-hati. Ianya mempunyai hubungkait dengan konsep-konsep tanggungjawab, pelanggaran tanggungjawab serta kecederaan, kerosakkan dan/atau kerugian yang dialami oleh seseorang. Sehubungan dengan itu, elemen-elemen penting dalam undang-undang kecuaiian adalah seperti berikut:

1. Tanggungjawab berhati-hati dipertanggungjawabkan ke atas individu (defendan) yang menyebabkan kecederaan, kerosakkan dan/atau kerugian ke atas individu lain (plaintif);
2. Wujudnya pelanggaran terhadap tanggungjawab yang tersebut di atas;
3. Wujudnya kecederaan, kerosakkan dan/atau kerugian yang berpunca dari pelanggaran tanggungjawab yang tersebut di atas;
4. Wujudnya perhubungan munasabah yang dekat di antara kecederaan, kerosakkan dan/atau kerugian serta pelanggaran tanggungjawab yang tersebut di atas (*Salleh* 1990).

Tanggungjawab Berhati-Hati

Tanggungjawab berhati-hati adalah elemen pertama yang penting dalam undang-undang kecuaiian. Oleh yang demikian, apabila plaintif ingin membuat tuntutan ke mahkamah terhadap satu pihak lain iaitu defendan di bawah undang-undang kecuaiian, maka plaintif mestilah membuktikan kepada mahkamah bahawa wujudnya tanggungjawab berhati-hati ke atas defendan yang menyebabkan kecederaan, kerosakan dan/atau kerugian kepada plaintif.

Tanggungjawab berhati-hati melalui “prinsip asas kejiiran” telah diketengahkan oleh Lord Atkin di dalam kes *Donoghue v Stevenson* [1932] AC 562. Berdasarkan kepada “prinsip asas kejiiran” ini, setiap individu adalah bertanggungjawab dan

dikehendaki mengambil tindakan yang berhati-hati secara munasabah dan berpatutan supaya mengelakkan perbuatan atau ketinggalan perbuatan yang mana secara munasabah dan berpatutan boleh dilihat serta dijangkakan akan mencederakan dan merugikan jiran beliau (Rogers 1989). Seterusnya, jiran pula adalah dirujuk kepada pihak-pihak yang begitu dekat dengan kesan dan menerima kesan secara langsung oleh tindakan perbuatan individu berkenaan (Rogers 1989).

Kecederaan, Kerosakan Dan/Atau Kerugian Adalah Berpunca Dari Pelanggaran

Selepas plaintif berjaya membuktikan kepada mahkamah bahawa wujudnya tanggungjawab berhati-hati ke atas defendan, maka plaintif pula dikehendaki membuktikan kepada mahkamah bahawa tanggungjawab berhati-hati yang dipertanggungjawabkan ke atas defendan itu telah dilanggar dan diabaikan oleh defendan itu sendiri. Bagi penentuan pelanggaran tanggungjawab berhati-hati ini, ujian “a reasonable man” iaitu ujian “seseorang yang munasabah dan berpatutan” akan digunakan. Ini adalah berdasarkan kepada ujian di dalam kes Bolam v Friern Hospital Management [1957] 2 All ER 118, 121. Sehubungan dengan itu, plaintif adalah dikehendaki membuktikan kepada mahkamah bahawa pelanggaran tanggungjawab berhati-hati defendan itu adalah berdasarkan kepada tindakan perbuatan atau ketinggalan perbuatan defendan di bawah tahap berhati-hati “seseorang yang munasabah dan berpatutan”.

Seterusnya apakah yang dimaksudkan “seseorang yang munasabah dan berpatutan”? Oleh yang demikian, perlulah merujuk kepada kes Glasgow Corporation v Muir [1943] A.C. 448. Dalam kes Glasgow Corporation v Muir ini, Lord Macmillan telah mendefinisikan “a reasonable man” iaitu “seseorang yang munasabah dan berpatutan” sebagai:

“an ordinary competent man exercising that particular act. In the case of a medical man, negligence means failure to act accordance with the standards of reasonably competent medical men at the time. There may be one or more perfectly proper standards, and if he conforms with one of these proper standards, then he is not negligent.”

Berdasarkan kepada definisi yang diberikan oleh Lord Macmillan dalam kes Glasgow Corporation v Muir di atas, jelas di sini bahawa maksud “seseorang yang munasabah dan berpatutan” adalah seseorang yang biasanya cekap melaksanakan sesuatu tindakan. Di dalam kes yang berkaitan dengan pegawai perubatan, kecauaian bererti kegagalan suatu tindakan menurut tahap kecekapan yang munasabah dan berpatutan bagi seorang pegawai perubatan. Ianya mungkin terdapat satu atau lebih tahap-tahap yang bersesuaian lagi sempurna dan sekiranya beliau mengikuti salah satu tahap-tahap yang bersesuaian berkenaan, beliau dianggap tidak cuai. Berdasarkan kepada perbincangan di atas yang merujuk kepada beberapa keputusan mahkamah, bagi menentukan wujudnya pelanggaran tanggungjawab berhati-hati adalah merujuk kepada ujian “a reasonable man” iaitu ujian “seseorang yang munasabah dan berpatutan”. Sehubungan dengan itu, plaintif adalah dikehendaki membuktikan kepada mahkamah bahawa pelanggaran tanggungjawab berhati-hati defendan itu, adalah

berdasarkan kepada tindakan perbuatan atau ketinggalan perbuatan defendan di bawah tahap berhati-hati “seseorang yang munasabah dan berpatutan.”

Kecederaan, Kerosakan Dan/Atau Kerugian Adalah Berpunca Dari Pelanggaran Tanggungjawab Berhati-Hati

Seterusnya, plaintif dikehendaki pula membuktikan kepada mahkamah elemen yang berikutnya iaitu kecederaan, kerosakan dan/atau kerugian adalah berpunca dari tindakan defendan yang melanggar tanggungjawab berhati-hati. Untuk itu, perlulah merujuk kepada kes *Government of Malaysia & Ors v Jumaat Mahmud & Anor* [1977] 2 MLJ 10. Di dalam kes ini, mahkamah Persekutuan memberi keputusan memihak kepada perayu/defendan-defendan memandangkan guru berkenaan telah sedaya upaya memastikan pelajar-pelajar di bawah jagaannya dilindungi dari apa jua bahaya yang diketahui olehnya dalam penghakiman, Yang Arif Raja Azlan Shah memutuskan bahawa:

“.....must commensurate with her opportunity and ability to protect the pupil from dangers that are known or that should be apprehended. It is not a duty of insurance against harm but only a duty to take reasonable care for the safety of the pupil. The sole question is a question of causation again assuming the injury was in fact caused by wrongful act of the teacher it cannot be said the it was reasonably foreseeable.”

Berdasarkan kepada perbincangan di atas yang merujuk kepada keputusan mahkamah itu tadi, untuk membuktikan kepada mahkamah akan kecederaan, kerosakan dan/atau kerugian adalah berpunca dari tindakan defendan yang melanggar tanggungjawab berhati-hati, tiga perkara perlu diberi penekanan iaitu:

1. Risiko atau kecederaan berkenaan boleh dijangkakan;
2. Sekiranya risiko atau kecederaan berkenaan boleh dijangkakan, maka defendan perlulah pula mengambil langkah berjaga-jaga untuk melindungi plaintif; dan
3. Sekiranya defendan gagal mengambil langkah berjaga-jaga untuk melindungi plaintif setelah risiko atau kecederaan berkenaan boleh dijangkakan, maka baharulah plaintif telah berjaya membuktikan kepada mahkamah bahawa kecederaan, kerosakan dan/atau kerugian adalah berpunca dari tindakan defendan yang melanggar tanggungjawab berhati-hati berkenaan (Salleh 1990).

Seterusnya, ujian “but for” akan digunakan di mahkamah bagi menentukan samada elemen yang tersebut di atas dapat dibuktikan oleh plaintif iaitu kecederaan, kerosakan dan/atau kerugian adalah berpunca dari tindakan defendan yang melanggar tanggungjawab berhati-hati. Untuk itu, rujuk kes *JEB Fasteners Ltd. v Marks Bloom & Co.* [1983] 1 All ER 583. Mahkamah telah menggunakan ujian “but for”. Berpandukan kepada ujian “but for” ini, sekiranya kecuaiannya defendan itu bukanlah punca kepada kerugian plaintif maka defendan tidak akan dipertanggungjawabkan terhadap tuntutan plaintif. Sehubungan dengan itu, dalam kes ini, defendan telah membuktikan bahawa kecuaiannya di dalam menyediakan laporan kewangan berkenaan bukanlah punca kerugian

yang dialami oleh plaintif. Oleh itu, mahkamah telah memberi keputusan memihak kepada defendan di mana defendan tidak dipertanggungjawabkan terhadap tuntutan plaintif berkenaan.

Perhubungan Munasabah Yang Dekat Di Antara Kecederaan, Kerosakan Dan/ Atau Kerugian Serta Pelanggaran Tanggungjawab Berhati-Hati

Selepas ketiga-tiga elemen penting di dalam undang-undang kecuaiian telah dibuktikan oleh plaintif, maka, plaintif perlulah pula membuktikan kepada mahkamah, elemen yang keempat iaitu elemen terakhir di dalam undang-undang kecuaiian. Elemen yang keempat ini ialah perhubungan munasabah yang dekat di antara kecederaan, kerosakkan dan/atau kerugian serta tindakan defendan yang melanggar tanggungjawab berhati-hati. Ujian terhadap elemen yang keempat ini adalah berdasarkan kepada kes *The Wagon Mound* (No. 1) [1961] AC 388.

Merujuk kepada kes *The Wagon Mound* (No. 1) [1961] AC 388, keputusan mahkamah iaitu *Majlis Privy "Privy Council"*. Mahkamah telah menegaskan bahawa elemen keempat di dalam undang-undang kecuaiian mestilah dipatuhi iaitu mestilah wujud perhubungan munasabah yang dekat di antara kecederaan, kerosakan dan/ atau kerugian serta tindakan defendan yang melanggar tanggungjawab berhati-hati. Di dalam kes ini responden/plaintif gagal membuktikan elemen keempat kerana hanya selepas 60 jam dari kejadian tumpahan minyak berkenaan, dok-dok berkenaan baharu disambar api yang mengakibatkan kapal-kapal yang sedang dibaiki di dok-dok berkenaan rosak dijilat api. Sehubungan dengan itu, jelas di sini bahawa perhubungan di antara kerosakkan dan kerugian di dalam kes ini serta tindakan perayu/defendan melanggar tanggungjawab berhati-hati adalah jauh sekali.

TINDAKAN DI BAWAH UNDANG-UNDANG TORT TUMPUAN KEPADA ASPEK KECUAIAN DALAM MENANGANI ISU PENGGUNA DAN PENCEMARAN AIR DI MALAYSIA

Terdapat beberapa kes yang telah dibawa ke mahkamah di Malaysia yang berkaitan dengan tindakan undang-undang kecuaiian dalam menangani isu keberdayahunian bandar. Di antaranya ialah kes *MC Gowan & Anor v Wong Shee Fun & Anor* [1966] 1MLJ 1 dan kes *Guan Soon Tin Mining v Wong* [1969] 1 MLJ 99.

Dalam kes *MC Gowan & Anor v Wong Shee Fun & Anor* [1966] 1 MLJ 1 pihak-pihak yang terlibat di dalam kes ini adalah seperti *MC Gowan* dan *Anor* merupakan pihak plaintif dan *Wong Shee Fun* dan *Anor* pula merupakan pihak defendan. Dalam fakta kes, pihak plaintif telah membuat tuntutan terhadap pihak defendan di atas kecuaiian pihak defendan dalam melaksanakan projek pembangunan di kawasan pihak defendan sendiri. Kecuaiian pihak defendan itu telah mengakibatkan tanah runtuh. Tanah runtuh telah memasuki ke dalam sungai dan seterusnya menjadi punca kepada banjir yang merosakkan dan merugikan harta milik pihak plaintif.

Tambahan lagi, kecuaiian defendan pertama gagal menyediakan pembentung yang sesuai bagi mengelakkan dari banjir berlaku. Manakala pihak plaintif telah membawa hujah bahawa pihak defendan telah gagal mengambil langkah-langkah berhati-hati dan

berjaga-jaga dalam melaksanakan projek pembangunan di kawasan pihak defendan sendiri. Kecuaian pihak defendan mengambil langkah-langkah berhati-hati dan berjaga-jaga ini telah mengakibatkan plaintif mengalami kerugian. Seterusnya, pihak defendan pula membawa hujah yang menyatakan bahawa bukanlah tindakan pihak defendan merupakan punca kerugian plaintif.

Akhir sekali, mahkamah telah memutuskan bahawa sesuatu tuntutan yang dibuat di bawah undang-undang kecuaiian hendaklah memenuhi kesemua elemen di bawah undang-undang kecuaiian. Dalam kes ini pihak plaintif telah berjaya membuktikan kesemua elemen berkenaan dan jelas di dalam kes ini bahawa pihak defendan telah gagal mengambil langkah-langkah yang munasabah bagi mengelak dari berlakunya banjir yang mengakibatkan kerugian kepada plaintif. Sebagai tambahan dalam sesuatu tuntutan yang dibuat di bawah undang-undang kecuaiian, plaintif tidaklah perlu membuktikan mereka mempunyai hak terhadap tanah berkenaan dan tidaklah juga perlu membuktikan bahawa orang-orang awam yang lain mengalami kerugian berpunca dari banjir berkenaan.

Manakala dalam kes *Guan Soon Tin Mining v Wong* [1969] 1 MLJ 99, pihak terlibat di dalam kes ini adalah seperti *Guan Soon Tin Mining* iaitu perayu dan defendan manakala *Wong* pula adalah responden dan plaintif. Dalam fakta kes, Responden/Plaintif telah menerima dari Pihak Berkuasa Lesen Pendudukan Sementara atau "Temporary Occupation Licence" (TOL) pada sebidang tanah. Sejurus itu, Responden/Plaintif telah membina sebuah kolam ikan pada tanah berkenaan. Pada bulan Oktober 1964, Lesen Pendudukan Sementara berkenaan telah dibatalkan oleh pihak berkuasa.

Selepas itu, pihak berkuasa telah memberi pula Lesen Kebenaran Melombong kepada perayu/defendan untuk menjalankan kegiatan melombong bijih. Berdasarkan kepada syarat dalam Lesen Kebenaran Melombong berkenaan, perayu/defendan diberi kebenaran untuk melupuskan sisa bijih dari lombong bijih perayu/defendan ke suatu kawasan yang ditetapkan oleh pihak berkuasa yang mana kawasan yang ditetapkan itu termasuklah kawasan kolam ikan responden/plaintif.

Oleh yang demikian, responden/plaintif menuntut kerugian di atas tindakan perayu/defendan yang telah mencemarkan kolam ikan responden/plaintif dengan sisa bijih dari lombong perayu/defendan. Mahkamah sebelum ini telah memutuskan bahawa tindakan perayu/defendan adalah punca kepada pencemaran kolam ikan responden/plaintif, maka perayu/defendan perayu/defendan membawa kes ini ke Mahkamah Persekutuan untuk merayu ke atas keputusan Mahkamah di atas.

Perayu/defendan membawa hujah bahawa bukanlah disebabkan kecuaiian perayu/defendan punca pencemaran kolam ikan responden/plaintif. Perayu/defendan melupuskan sisa bijih ke kawasan berkenaan berdasarkan Lesen Kebenaran Melombong yang diberikan oleh Pihak Berkuasa. Manakala responden/plaintif sepatutnya tidak boleh lagi meneruskan aktiviti ternak ikan di kawasan berkenaan, memandangkan TOL berkenaan telah dibatalkan oleh Pihak Berkuasa.

Responden/plaintif membawa hujah bahawa perayu/defendan telah gagal mengambil langkah berhati-hati dan berjaga-jaga dalam melaksanakan projek perlombongan. Kecuaian perayu/defendan mengambil langkah berhati-hati dan berjaga-jaga ini telah mengakibatkan kolam ikan responden/plaintif mengalami kerugian disebabkan pencemaran sisa lombong bijih.

Keputusan Mahkamah Persekutuan Mahkamah telah memutuskan bahawa sesuatu tuntutan yang dibuat di bawah undang-undang kecuaiian hendaklah memenuhi kesemua elemen di bawah undang-undang kecuaiian. Dalam kes ini responden/plaintif telah gagal membuktikan elemen-elemen berkenaan dengan jelas. Tindakan perayu/defendan menjalankan aktiviti perlombongan bukanlah punca kepada pencemaran kolam ikan responden/plaintif. Ini adalah kerana perayu/defendan melupuskan sisa bijih ke kawasan berkenaan berdasarkan Lesen Kebenaran Melombong yang diberikan oleh Pihak Berkuasa. Manakala responden/plaintif sepatutnya tidak boleh lagi meneruskan aktiviti ternak ikan di kawasan berkenaan, memandangkan TOL berkenaan telah dibatalkan oleh pihak berkuasa.

KESIMPULAN

Berdasarkan kepada perbincangan di atas, jelas menunjukkan bahawa, apabila seseorang yang mengalami kecederaan, kerosakan dan/atau kerugian yang berpunca dari pencemaran yang mengganggu gugat kepada kesejahteraan kualiti hidup pengguna yang menggunakan sumber air daratan, maka boleh mengambil tindakan undang-undang yang berdasarkan kepada undang-undang tort tumpuan kepada aspek kecuaiian terhadap pihak yang melakukan pencemaran berkenaan. Di bawah undang-undang tort tumpuan kepada aspek kecuaiian ini, pihak yang mengalami kecederaan, kerosakan dan/atau kerugian yang berpunca dari pencemaran yang mengganggu-gugat kepada kesejahteraan kualiti hidup pengguna yang menggunakan sumber air daratan, perlulah membuktikan kepada mahkamah keempat-empat elemen penting tersebut dalam perbincangan di atas. Sesuatu tindakan yang dibuat di bawah undang-undang tort tumpuan kepada aspek kecuaiian, terdapat kelebihan dan kelemahannya. Kelebihannya, jika sesuatu tindakan dibuat di bawah undang-undang ini ialah dimana pihak menuntut (plaintif) tidak perlu membuktikan mempunyai hak terhadap tanah berkenaan dan tidaklah juga perlu membuktikan bahawa orang-orang awam yang lain mengalami kerugian berpunca dari pencemaran berkenaan.

Manakala kelemahannya pula, jika sesuatu tindakan di buat di bawah undang-undang ini ialah mahkamah menunjukkan keengganan untuk menerima tuntutan yang berkaitan dengan kerugian ekonomi semata-mata 'pure economic loss.' Mahkamah hanya menerima tuntutan yang dibuat berdasarkan kepada kecederaan yang di alami serta kerosakan dan kerugian pada harta benda. Di samping itu juga, mahkamah menunjukkan ketegasan dalam beban pembuktian. Kelazimannya, pihak menuntut (plaintif) menghadapi masalah semasa ingin membuktikan wujudnya perhubungan munasabah yang dekat di antara kecederaan, kerosakan dan/atau kerugian serta pelanggaran tanggungjawab yang tersebut di atas.

PENGHARGAAN

Kajian penyelidikan ini dijalankan dengan bantuan kewangan daripada dana projek penyelidikan ARUS PERDANA (UKM-AP-CMNB-02-2010).

RUJUKAN

- Ball, S. & Bell, S. 1995. *Environmental law*. London: Blackstone Press Limited.
- Beatrix Vohrah & Wu Min Aun. 1991. *The commercial law of Malaysia*. Petaling Jaya: Longman.
- Jamaluddin Md. Jahi. 2001. Pengurusan alam sekitar di Malaysia: Dari Stockholm ke Rio de Janeiro dan seterusnya. Syarahan Perdana Universiti Kebangsaan Malaysia, 16 Februari. Bangi: Penerbit Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Muhammad Rizal Razman & Syahirah Abd. Shukor. 2001a. *Malaysian legal system: A basic guide*. Malaysia: Mc-Graw Hill.
- Muhammad Rizal Razman & Syahirah Abd. Shukor. 2001b. *Malaysian commercial law*. Malaysia: Mc-Graw Hill.
- Muhammad Rizal Razman. 2002. Pemakaian undang-undang kecuiaan di dalam menangani pencemaran alam sekitar di Malaysia. Dlm. Jamaluddin Md Jahi, Mohd Jailani Mohd Nor, Kadir Arifin & Muhammad Rizal Razman (pnyt.), *Isu-isu persekitaran di Malaysia*, 61-76. Bangi: Program Pengurusan Persekitaran, Pusat Pengajian Siswazah, Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Rogers, W.V.H. 1989. *Winfield and Jolowicz on Tort*. London: Sweet & Maxwell.
- Salleh Buang. 1990. *The law of negligence in Malaysia*. Kuala Lumpur: Central Law Book Publications.
- Wolf, S. & White, A. 1995. *Environmental law*. London: Cavendish Publishing.
- Wu Min Aun. 1987. *Pengenalan kepada sistem perundangan Malaysia*. Petaling Jaya: Longman.